

עץ משפט‏^[ק]
גַּר מִצוּחַ

כּוּז א מוּי פִּי'א מה'י
גדרים הלכה טו סגמ
לארץ רמב:
כּוּז ב מוּי פִּי'א מה'י
גדרים הלכה יג] יד
סגמ לארץ רמב טו"ע י"ד
סיומן גלג ספ"ק ג:

נוסחת הריב"ן

[א] כסופא: [ב] ס"א צנינא והיינו לנסוף כו' ב' צ"י כזב כאן ג'יון דלזיז נאלל לאז לשיי ימיס ולילא אחד דלחלא למימר להי מתפיס צנינא שלא יאז נאלל חלא לשיי ימיס ולילא אחד חלא הכא ליכא למימר דלמפיס צנינא דל"כ מלי אהי דנזריה סק"ד וחל"כ מה"ד חלא הכא: [ד] דלנינא: [ה] [ן: [ן: [ן: [ן: [ן: [ן: דקאמרי: [ז] כסובא: [ח] להימר להימר: [ט] לא: [י] אסויין:

מוסף רש"י

דבעי רמי בר חמא.
בפי' גדרים.
הרי עלי כבשר ובחי שלמים.
ומקיס התם דמזיח דהיתירא גביא ואמר ג' כוה, ואשה שנדרה צניור ושמה צנירתה ואמרה היינו ויפטר בעלה לראשונה, אפילו למאן דלמר מיגו גיזי היינו דבעי רמי (ואמרי' בשמו).
בעיקרא מתפיס.
צעק' זכחי שלמים כמו שהיה לפני זריקת דמים שאכרי (גדרים יא).
הריני נזירה בעקב"ך.
הא מילתא איכא לעלמינא למיז' מיגו גיזי אי אמר צניפוס הריני צעקב"ך אי שריא צהרתה האשונה, חלא אסוקלא חל עליה (ואמרי' בשמו).

פי' הרא"ש

רב זוטרא בריה דרב מארי אמר היינו דרמי בר חמא דבעי רמי בר חמא הרי עלי כבשר ובחי שלמים מהו ר"ת דרב זוטרא באו ליישב דלא תפשו התך תרתי ברייתות אהרדי ומתוך כך תפשו בעיא דרמי בר חמא וס"ל לרב בעל דבריהו גמאי סבורי זוטרא מיעק' עק' כדמוכח ברייתא קטייתא מדאינה מביאה גזלת הניקו ואם שתי יין ונטמאת למתים אינה סופגת את הארבעי ואפי' סוברת ברייתא בתרייתא דחברתה אסורה משום דבעיקרא קא מתפיס דאצי"פ שהפיר לה בעלה.
ותפשטו מחבא את דבעי רמי בר חמא פ"ק גדרים אם היה לפניו בשר זכחי שלמים לאחר זריקה ואמר פירות הללו כוה מהו.
מי אמרי' בעיקר כמו שהיה לפני זריקה קא מתפיס ואסירי או דלמא בצננא קא מתפיס כמו שהיה עתה לאחר זריקה כשצננא האיסור והלך לו קא מתפיס.
ומהכא תפשט דבעיקר' קא מתפיס.
ואי'ת זה מיעק' עק' מה בין אי לאומר הריני צניור ואמר חבירו ואני דאמרנין הותר הראשון והותר כולן.
וי"ל

דלא דמי דחכם צעוק הנדר ע"י חרטה עשה הנדר טעות והוי כאילו לא נדר מעולם אבל בעל שמפר בלא חרטה כיון שאינו עושה הנדר טעות היה נדר באותה שעה ויכולה להתפיס בה.
אך גזירת הכתוב שיבטל לה בעלה ולא תספוג מ' על ששתת יין ונטמאת למתים.
ואי'ת היכא בעי למפשט מהכא בעיא דרמי בר חמא דהויא לאחר זריקה כדמוכח סוגיית דהתם הלכך צנימימר בה בדהשתא קא מתפיס.
אבל הכא אמר ואני קודם שהפיר לה בעלה הלכך מסתבר למימר בעיקר קא מתפיס.
וי"ל כיון דמיעק' עק'.
איגליא מלתא דבישעה שאמר ואני היתה הראשונה מותרת והוי"ל כמתפיס בבשר ובחי שלמים לאחר זריקה.
ואי'ת השתא דאמר' דבעיקרא קא מתפיס אי"כ אפי' אמרה ואני אחר שתפיר לה בעלה תהא אסורה מידי דהוה מתפיס בבשר זכחי שלמים לאחר זריקה דפשטי' מהכא דבעיקרא קא מתפיס וי"ל דלא דמי דרדאי בשלמים אפי' לאחר זריקה שם ובח עליהם ואיכא למי' דבזנותו להתפיס בעיקרו אבל אשה לאחר הפרה אין שום נזירות עליה והוי כאדם שלא נדר מעולם ואמר חבירו עליו ואני:
מי דמי התם כיון דאמר הרי עלי כבשר זכחי שלמים אצי"ג דמצי אכיל ליה בחוץ מיקדש קדיש ואיכא למי' מטעי טעי האי נודר וסבור שיכול להתפיס בשלמים לאחר זריקה ולכך אמר בצננא קא מתפיס.
אבל הכא ליכא למטעי ולמי' בצננא קמתפיס.
והיה קשה להר"ם ע"ד פירוש שטה זו

כב:

איכא דאמר' היינו דרמי בר חמא ודאי' איכא למיפשט צעיא דרמי מצנייתא דלעיל ואין לדחות דחיה זו שצא לחלק צנייחס דודאי דמו אהדדי:
אמרה אה הריני בעיקבך.
פירוש האשה שנדרה צניור ושמהה צנירתה ואמרה לה הריני צעיקבך כאילו אמרה הריני צסוףך לשון ואתה תשופנו עקב (בראשית ג) כלומר צסוף דרכך אס מותר את גס אני אהיה מותרת שלא אקבל עלי נזירות ולא יחול עלי אז דלמלא כי מקמי דליפר לה בעלה ואסורה כי צעיקבך יס לפרשו כמו עקב אשר שמע אצרהס צקולי וגו' (שס כו) ואפילו אס מותר הראשונה השניה אסורה דצענתה להיות כמעיקרא קודם שיפר לה בעלה וכשאמרה צעיקבך כאילו אמרה ואני דאמרנין לעיל צצרייתא היא מותרת ומצנירתה אסורה דכיון דחל עליה נזירות לא פקע צהרתה הראשונה דצעל מיגו גיזי:
ואי ס"ח כי אמר בעיקבך בעיקרא קמתפיס.
ואפילו מותר הראשונה השניה אסורה אי"כ צמתנימין נמי אמאי אינו מיפר לה ליפר לה ידיה ולוקיס ידיה חלא ש"מ צכולה מלתא מיתפיס ואותה:
שאמרה צעיקבך היא נמי מותרת ואריכות לשון צעלמא הוא וה"נ דעת הבעל כי אמר לה ואני דעתיא אכולה מילתא אס מותר היא שגס הוא יהיה מותר ולא יחול הלכך לא מצי מיפר דקאי צלא יחל דצרו ואס תאמר והא צמתנימין לא אמר כ"ח ואני וי"ל דהכי מדמי ליה דכי היכי דאשה דלמרה הריני צעיקבך צכולה מילתא הי"נ צעל צכולה מילתא מיתפיס דנהי דודאי דאיניס צעלמא שאמר ואני דעמו כמעיקרא מפני שאין צידו להמיר ואינו נותן דעמו להמיר חלא צעל צצידו להמירה דעמו להמיר

יותר משאר מתפיסים והוי כאילו אמר הריני צעיקבך ודחי לא לעולם כמעיקרא מתפיס ומ"מ אינו יכול להפר הכא כיון דאמר לא ואני כאומר קיים ליכי דמי אי מיתשיל אהקמתו מיפר ואי לא לא:
ורבינא הריני צניור ואת ואמרה **אמן שניהם** אסורין ואי דאו **שניהם** מותרים מפני שתל"ה נדרו בנדרה.
וסבירא ליה דצעל מיעק' קא עקר ואי יפר לה גס שלו יותר [וקאין] צלא יחל דסבירא ליה לתנא דצרייתא דהכי קאמר הריני צניור אס את ואפילו לא אמר אס ולכך אס אמרה אמן שניהן אסורין והיינו דקפתיך אמתני' דקתני כי אמר לה הריני צניור ואת דמיפר שלה ושלו קיים ואס לאו שלא אמרה אמן שניהס מותרין מפני שתלה נדרו צנדרה ולא א דינא ליהות צניור אס לא תהיה גס היא צנירה:
אמר רב יהודה הנ"י.
צרישא מיפר שלה ושלו קיים כמתני' [א] ומצי צרישא שניהס אסורין עד שלא יפר ולא כמו שהיינו צסורין מעיקרא שאינו יכול להפר את שלה דנהי דסיפא משמע שתלה נדרו צנדרה דקאמר ואס לאו שניהס מותרין אפי"ה יכול להפר שלה משום דסבירא ליה להאי תנא דצעל מיגו גיזי וחוה החידוש דלתא לאשטעינן חלא רישא דקתני אסורים כל זמן שלא הפר אין זה שום חידוש דפשטא דשניהס אסורין כל זמן שלא הפר:
אב"י אמר אפי' תימא בדקתני ברייתא **בגון דאמר ואפי' את דקא תלי נדרו בנדרה מתני'** דקתני הריני צניור ואמר **במשום** הכי **מיפר** שלה ושלו קיים.
[פי'] צציימא כגון דלמרה לה הריני צניור ואס' את שתלה נדרו צנדרה כלומר אס את צנירה גס נזירות יחול [לפיכך] שניהס אסורין ואינו יכול להפר כדמשמע לישנא דשניהס אסורין והיינו טעמא לפי שתלה נדרו צנדרה ואס יפר את שלה גס את שלו יתצטל וקאי צלא יחל דסבירא ליה דצעל מיעק' עקר ומתני' דקתני הריני צניור ואת פירוש שאינו מולה נדרו צנדרה חלא הוא מקבל אנפשיה ממנה נפשך [ד] ואת פי' שאינו מולה נדרו צנדרה חלא הוא מקבל נזירות אנפשיה ואת דקאמר ששאל לה אס גם

מי שאמר פרק רביעי נזיר

מר זוטרא צריה דרב מרי אמר.
הא דמיציעיא לן הכא אשה שנדרה צניור ושמהה צנירתה ואמרה ואני ושמע צעלה של לראשונה והפר לה אפילו למ"ד צעל מיגו גיזי היינו דבעי רמי צר חמא צפ"ק דמסכת גדרים (ג):
הרי עלי **כצצר** זכחי שלמים.
כגון שמונח לפניו צצר

זבח שלמים ומחית נמי דהיתירא קמיה ואמר זה כוה מהו:
כי מתפיס איניס צעיקרא מתפיס.
כדהויין הני זכחי שלמים קודם זריקה ואסירא:
או **דילמא** [א] **צננא** **מתפיס.**
צחצירא דלית ציה היינו דלמחר זריקה שהותר צצר צאכילה ושריא.
[ב] צננא היינו לצסוף דכל דצר שהוא חס מנטען לצסוף.
וה"נ לגבי הך אימתא כי אמרה ואני אי אמרת דצעיקרא מתפיס הויא לה כקודם הפרה ואסירא ואי כלאחר הפרה ושריא:
מי דמי ספס כי אמר הרי עלי כצצר זכחי שלמים.
אפי' אמרת דצננא מיתפיס אפי"ה אסור דזכחי שלמים ללחר זריקת דמים מיקדש קדיס [ג] דלזינו נאלל חלא לשני ימיס ולילא אחד (ג) דליכא למימר הכי איתפיס צנינא דאס לא כן מאי אהני דיצוריה:
חלא הכא כו'. ולא דמי כלל ומתכא לא תפשטו:

איכא דאמר היינו דרמי בר חמא.
דלמר אע"ג דלאחר זריקת דמים מיקדש קדיש כיון דמצי אכיל ליה חוץ לחומת עורה צכל העיר אי אמרת [ז] צנינא תפיס ודאי שרי חלא הכי איציעיא ה'לך א[(ודאי) אמרה (ו) לו:
הריני צעיקבך.
וצא צעלה של לראשונה והפר לה אליצא דמלא צעל מיגו גיזי מהו [מ] [ן:
אמרנין הא דקאמרה לה הריני צעיקבך [ז] צכולי מלתא משמע אס לנזירות לנזירות אס [ח] להיפר היפר וכיון דהיפר צעלה לראשונה מישתירא נמי משמע צסוף:
או **דלמא כמיקמי**

דליפר לה **צעלה.**
משמע דמשמע כמו דלמרה הריני צנירה כמותין עד סוף נזירותך דהיינו דלמרה לה צעל דנזירותה משעה ואלוה עה שהפר לה צעל וכשהפר לה צעל ואלוה לה צסוף נזירותה ולעולם מיקמי דליפר לה צעל קאמרה וכי הפר לה צעלה לראשונה אסורה צנירתה:
ס"ש **האשה שנדרה צניור ושמע צעלה ואמר ואני אינו יכול להפר ואי ס"ד דני אמר** לה **הריני צעיקבך** (ט) **כמעיקרא.**
מקמי הפרה משמע וקיימא לן נמי דצעל מיגו גיזי וכ"ש היכא דלמר ואני סתם ולא אמר צעיקבך דמשמע דצעיקרא מיתפיס אי"כ אשתכח דכי קאמר לה ואני משמע דניחא ליה דמתקיים עליהס נזירות עד דלימא איהו ואני ולקביל עליו' נזירות וליפר לה נזירות דידה ולקיים נזירות דדיה הא [י] חלא איתפיס צנדרה חלא צמקמי הפרה חלא לאו ש"מ מדלזינו יכול להפר לה [ב] דצכולה מילתא מיתפיס והלכך הוא לא מצי מיפר דאי מיפר את שלה נמנא מיפר את שלו.
הא אשה אחרת דלמרה לה הריני צעיקבך כיון דהיפר צעל לראשונה איחי נמי מותרת:
לא לעולם.
אימא לך דצעיקרא מתפיס:
והכא.
טעמא מאי הוא דלא מצי מיפר לה דכיון דלמר ואני ואני כאומר קיים ליכי דמי:
הריני צניור ואת ואת קודם לפי שאין אדם יכול להזיז את אשתו צניור:
לה ואת לא הוי קיום לפי שאין אדם יכול להזיז את אשתו צניור:
מפני שסלה נדרו צנדרה.
דמשמע דקאמר הריני צניור אס את תהא צנירה וכיון דלא אמרה אמן שניהס מותרין:
אצי אמר אפי' סימא (ו).
שניהס [ז] מותרין ולא קשיא וצמאי עסקינן צצרייתא כגון דלמר לה הריני צניור ואת דמשמע דקאמר לה הריני צניור אס תהא צנירה והלכך היכא דלמרה אמן שניהס אסורין וכי לא אמרה אמן שניהס מותרין שכן הוא מולה נורו צנירה:
ומתנימין

צאשה
דמי בר חמא לאחר זריקה מהו וכל סוגייא דהתם מוכחא דלאחר זריקה (דמיא) [מיירי ומיהו י"ל] דאין זה מדברי רמי בר חמא דאיהו בסתם קא בעי אלא סוגייא דהתם ס"ל דלאחר זריקה קא בעי.
ולכך כתבו בבעיא דרמי בר חמא לאחר זריקה מהו וסוגיא דהכא סברה דלפני זריקה קא בעי.
וכה"ג אשכחן בבעיא דאמן קונה בשבח כלי דמפ' לה תלמודא פי' המקבל לענין עובר בבל תלין ובפי' הגזול קמא מפ' לה בענין אחר.
וכן בעיא ריש שנוי לצרורות מפ' לה תלמודא פי' כצד הרגל בכמה אנפי'.
איכא דאמרי היינו דרמי בר חמא ואין לחלק ביניהם ואי אמרין הכא דבעיק' מתפיס ה"ה בדרימי בר חמא ובמביא ליה אי אמרה הריני צניור בעקבך מי אמרין בעקבך בסופך משמע וכשהפר לה בעלה גם זאת משמע או דלמא בעקבך הוי כמו בעקבך ואסורה.
תא שמע האשה שנדרה צניור ושמע הבעל ואמר ואני יכול להפר והשתא ס"ל כיון דביי הבעל להפר הוי כאילו אמר בעקבך כי בו תלוי סוף נדרה.
ואי ס"ד בעיקרא ליפר לה זידה ולוקיס ידיה כי בתפרתה לא יתבטל נדרו אלא ודאי ככולא מילתא מיתפיס ואם יפיר לשלה גם נדרו בטל.
ורמינהו הריני צנירה ואת ואמרה אמן שניהם אסורים ואם לאו שלא אמרה אמן שניהם מותרים שלא רצה להיות צניור אם לא תהיה גם היא צנירה אמר רב יהודה תני ברישא מפר את שלה ושלו קיים.
כדתנינ' במתני' ואצי"ג דסיפא משמע שתלה נדרו צנדרה דאם לא גמרה שניהם מותרים.
איכא למי' בריאי תלה נזירותו בקבלת נזירותה הלכך אם לא קבלה עליה גם הוא אינו צניור אבל אם קבלה עליה לא תלה הפקעת נדרו

מסורת הש"ס

(א) גדרים יא: ע"ש,
(ב) מוספתא פ"א, א, י"ז
לכה,

הגהות הב"ח

(א) גמ' לעולם צעיקרא קא מתפיס והכא: (ב) רש"י ד"ה מר זוטרא וכי דמס' גדרים י"ב סוף דף יא ע"ב: (ג) ד"ה מי דמי וכי ולילא אחד דאיהו ואיכא למימר דהכי איתפיס צנינא דאס לא כן מאי אהני: (ד) ד"ה איכא דלמרי וכי אמרה לה הכי וכי נמי מצנירתה דבעיקבך משמע גמי צסוף כל"ל והד"א: (ה) ד"ה מ"ש האשה וכי צעיקבך בעיקרא מקמי הפרה וכי עליה נזירות ליפר לה וכי דידיה דהא חלא איתפיס וכי והלכך הוא דלא מצי מיפר דליהוי מיפר את שלה דנמצא מיפר את שלו: (ו) ד"ה אצי אמר אפי' מימא בדקתני שניהס:

הגהות מהר"ב רנשבורג

רש"י ד"ה איכא דלמרי וכי חלא הכי איצבי לך דאי אמרה לה כל"ל: [ב] ד"ה מ"ש וכי חלא לאו ש"מ מדלזינו יכול להפר לה.
כאן הס"ד וחל"כ מה"ד דצכולה מילתא מיתפיס והלכך הוא לא מצי מיפר לה וכל"ל: [ג] תוס' ד"ה אמר ר"י ומי וכי כמתנימין ומני מלת ומני נמקא.
ויצ"ו דקמתני: [ד] ד"ה אצי אמר וכי חלא הוא מקבל אנפשיה ממנה נפשך ואת פי' שאינו מולה נדרו צנדרה חלא הוא מקבל נזירות אנפשיה.
מינות חלו מן ואת עד אנפשיה נמקא.
א"מ.

הגהות התוספות

1. מינות ואותה נמקא ו'ל
והא אשה שאמרה הריני צעיקבך היא כו'.
2. י"ז
3. אכ"ר.
י"ז ח"ס.
4. מינות ששאל צממי נמקא.

פי' הרא"ש (המשך)

דבעי למי' ליה למר זוטרא דאצי"ג בעל מיעק' היה חבירתה אסורה.
דהיכא פשיטא ליה לתלמודא דאי מפיק עק' דחברתה שריא והיה מפרש דודאי מןך ברייתא פשטי' דמיגו גיזי ופליגא אברייתא דלעיל וה"ק מר זוטרא תפשט מהכא בעיא דרמי בר חמא הרי עלי כבשר זכחי שלמים מהו.
וי"ל דבעיא דרמי בר חמא הוי במתפיס לפני זריקה ואח"כ נודק הדם כי מתפיס איניש בעיקר מתפיס כמו שהיה עתה.
או דלמא בצננא מתפיס כיון שירוע שהדם עומד לזרוק וכיון דהוייה הכא דאי מיגו גיזי חברתה אסורה ש"מ בעיקר מתפיס שגם היא יודעת שסופה יכולה לבוא לידי היתר ע"י הפרת בטל.
ומיהו קשה בדנדרים (ב) משמע

דמי בר חמא לאחר זריקה מהו וכל סוגייא דהתם מוכחא דלאחר זריקה (דמיא) [מיירי ומיהו י"ל] דאין זה מדברי רמי בר חמא דאיהו בסתם קא בעי אלא סוגייא דהתם ס"ל דלאחר זריקה קא בעי.
ולכך כתבו בבעיא דרמי בר חמא לאחר זריקה מהו וסוגיא דהכא סברה דלפני זריקה קא בעי.
וכה"ג אשכחן בבעיא דאמן קונה בשבח כלי דמפ' לה תלמודא פי' המקבל לענין עובר בבל תלין ובפי' הגזול קמא מפ' לה בענין אחר.
וכן בעיא ריש שנוי לצרורות מפ' לה תלמודא פי' כצד הרגל בכמה אנפי'.
איכא דאמרי היינו דרמי בר חמא ואין לחלק ביניהם ואי אמרין הכא דבעיק' מתפיס ה"ה בדרימי בר חמא ובמביא ליה אי אמרה הריני צניור בעקבך מי אמרין בעקבך בסופך משמע וכשהפר לה בעלה גם זאת משמע או דלמא בעקבך הוי כמו בעקבך ואסורה.
תא שמע האשה שנדרה צניור ושמע הבעל ואמר ואני יכול להפר והשתא ס"ל כיון דביי הבעל להפר הוי כאילו אמר בעקבך כי בו תלוי סוף נדרה.
ואי ס"ד בעיקרא ליפר לה זידה ולוקיס ידיה כי בתפרתה לא יתבטל נדרו אלא ודאי ככולא מילתא מיתפיס ואם יפיר לשלה גם נדרו בטל.
ורמינהו הריני צנירה ואת ואמרה אמן שניהם אסורים ואם לאו שלא אמרה אמן שניהם מותרים שלא רצה להיות צניור אם לא תהיה גם היא צנירה אמר רב יהודה תני ברישא מפר את שלה ושלו קיים.
כדתנינ' במתני' ואצי"ג דסיפא משמע שתלה נדרו צנדרה דאם לא גמרה שניהם מותרים.
איכא למי' בריאי תלה נזירותו בקבלת נזירותה הלכך אם לא קבלה עליה גם הוא אינו צניור אבל אם קבלה עליה לא תלה הפקעת נדרו

^[1] צנינא דלמרי וכי אמרה לה הכי וכי נמי מצנירתה אסורה דצענתה להיות כמעיקרא קודם שיפר לה בעלה וכשאמרה צעיקבך כאילו אמרה ואני דאמרנין לעיל צצרייתא היא מותרת ומצנירתה אסורה דכיון דחל עליה נזירות לא פקע צהרתה הראשונה דצעל מיגו גיזי